

Béts.

A' múlt Szombaton este, fel rándult ide Pozsonból Nádor-Ispány ő Kir. Föhertzege, 's más nap el nyerte az Udvari Kápolnában, a' Sz István' Rendjének nagy kereszttjét; valamint ugyan akkor Gr. Károlyi Antal ő Exc. ja is az arany gyapjat. — Ezen nap, tudniillik Vasárnap estve Bál volt az Udvarban, melly tartott 10 óráig. Ekkor Ferentz 's Ferdinánd Föhertzegek, a' magok Hitveseikkel együtt, Károly 's a' t. a' Redut-Szálába mentek; a' Föhertzegek, Hientz vagy is Horvát Paraszt ruhában; a' Föhertzegnék is paraszt asszonyosan öltözve, 's veres hagymát árultak. Nagyon meg lepték a' Nápolyi Királyt, a' ki eleintén meg nem foghatta, kik lehetnének ezek a' Személyek. — Jelen volt ő Felsege a' Tsászar is a' Redutban. — Tegnap, a' Nápolyi Követ adott ismét Bált. — Mártziusnak 15-dikén, útnak fognak indulni a' Nápolyi Felsegek, Florentzia felé.

A' Nádor-Ispány, tegnap vissza ment Pozsonba. Jenisch Bernard, 's Syllbach Daifte Károly Ts. 's Kir. Tanátsos Urak, Státus Kantzelláriájából Udvari Tanátsosságra méltóztattak ő Felségétől; kik közzül az elsőt, minden maradékostól Magyar Nemességgel is meg ajándékozta, Magyar Országra nézve szerzett érdemeire nézve. Úgy a' hire, hogy az Illyriai Nemzet, Státus Kantzelláriabéli Udvari Tanátsos Mél. Izdentzi Urat kérte volna, a' maga részére rövid időn fel állítandó Udvar Kantzelláriának Elölülőjéül.

Az el múlt esztendő' Novemberének 27-dikén félbe szakadott Tseh Országi Gyűlés, újjolag el kezdődött Prágában ezen hón. 17-dikén.

A' jövő Auguszt. végével, avagy Sept. kezdetével, meg akarja magát ő Felsege, a' Tseh Koronával is Prágában koronáztatni: erre nézve tétetnek már előre a' szükséges készületek.

I

Magyar

Magyar Ország.

Pozson. Jan. 25-dikén öfzve gyűltek a' négy Kerületek a' Vármegye Házához, 's azt végezték, hogy a' Kir. Válaszok elegyes Deputátzióban ve-
teillenek fel; azoknak további Kérdést nem szen-
vedő pontjaik szedetteffenek Tzikkelyekre; a'
többek pedig hagyattassanak a' jövő Ország Gyü-
lésére. — Jan. 26-dikán közönséges elegyes Ülés
tartatott, mellyben helybe hagyatott említett
végzése a' Kerületeknek, 's az elegyes Deputá-
tiora Tagok rendeltettek, kiknek számok közül
valók az első 's második Tábla' Elölülői magok
is. Mára lett talám készen (mint irták 28-dikon
Pozsonból) Munkájával az elegyes Deputátzió.
Az Ország Gyüléséről pedig úgy vélekednek oda-
le, hogy Februáriusnak vége felé fogna el öfz-
lani.

Mofon Vármegyének *Nezsider* nevezetű Mező-
Városában tűz támadott ezen hónapnak 25-dikén,
mellynek óltásához ugyan csak lelkeffen hozzá
láttak: még is azért 71 házak levének hirtelen-
séggel lángok' prédájává. Szerentse vólt, hogy
még is ember-halál nem esett, sőt nem lett semmi
marha kár is; hanem a' házi készületeknek kevés
részét lehetett, a' tűznek sebessége miá meg men-
teni. Ugy hiszik, hogy valamelly gonosz ember
lett vólna szerzője az égésnek.

Nagybányán, igen érezhető földindulás vólt
Jan. 9 dikén. Délelőtti 11 órakor estek a' leg
nagyobb rázkódásai a' földnek, mellyeket a'
föld-gyomrának kemény hangású korgása váltott
fel. A' földindulás előtt tiszta vólt az idő, 's a'
levegő-ég tsendes; de azután hamar meg válto-
zott, 's bőven kezdett havazni.

A' fenn említett napon 's idő tájban, *Kapnik-
ban* 's *Felsőbányán* is réagett a' föld, még pedig
sokkal nagyobb mértékben: mert a' házakban
minden ingadozott; az emberek pedig hol erre,
hol

hol amarra tántoródtak, mint a' részegek; ugyan tsak semmi nevezetes kár nem esett. Hogy ezen két helyekben, 's kivált *Kapnikban* nagyobb erőben érzették a' földindulást, onnan vagy on, mint hogy a' házak alatt jobbára üregek vagynak.

Szomorúan értjük *Heves* és *Borsod* Vármegyéből, hogy ott a' Szegénység némelly gyökereket és a' földből, azokat meg szárazítja, meg örli, 's az ekképpen készült lisztből süt kenyeret; melylyel igyekezik magát az éhel-halástól meg meenteni. — Nagy szükségét irnak *Bihar* 's *Tsongrád* Vármegyékben is.

Podkering nevezetű helységből, Jan. 17-dikén hozzánk útasított betses Levelében, egygy olly történetet méltóztatott velünk közleni a' *Munkátsi* Dóminiumnak igen érdemes Fiskáliffa, melyly bőven mutatja, mennyire mehet egy gonosz Asszonynak istentelensége. — Így következik az említett Úrnak elő-adása: „Az én lakó helyemtől nem messze, *Munkátsan*, két Szeretőt tartott egy *Sztraka* Márton nevezetű Kováts Mesterembernek a' Felesége. Egyiket tsak ugyan jobban kedvelte, hihető, mint a' másikat: mert ezt meg löpván, a' töle el idegenített ruhát, pénzt 's a' t. amannak ajándékozta. Tanáts elébe kerülván a' dolog, 40 korbátsrá ítéltetett az Asszony: melylynek is eleit szándékozván venni, azzal kezdett elő állani, hogy ő viselő, 's ajándékkal járta a' Város Biráját, és a' Borbélyt, hogy meg vakítván mind kettőjököt, benne hazugságának támogatóit találhatná: de nem bóldogúlhatott, 's bizon tsak el verék ő rajta a' negyvent. Minthogy a' Menyetske kevély, tellyelléggel nem szívelhette a' rajta esett gyalázatot; azért is minekutánna sokat hánytva vetette volna elméjében, hogy' állhat.

hatna bosszút mind a' Birón, mind kivált a' Borbélyú, a' ki, nyilatkoztatta ki t. i., hogy nem vólta viselős: meg alkuszik, a' 40 ütlekeknek kapása után két héttel, valami *Farkas György* nevezetű verbunkos Katonával 8 forintban, hogy vele ki menvén éjtzakának idején a' temetőbe, állanak fel egy Gyermekestkét, a' ki kevés ideig élt születése után, és már ekkor 10 napoktól fogva feküdt vól a' sirban. Az eggyezés szerént tselekefsznek az Asszony, és a' Katona, 's bétsülettel el hozzák magokkal a' halottat. Hajnalra kelve Bábáért küld az Asszony, fejét bé köti, 's jajgatni kezd. El érkezvén a' Bába, mutatja néki a' halva szültnek állított Gyermekest, 's maga testét is, melly' igen véres vólna. Nagyobb bizonságnak okáért, magához hivatja a' Izsomfédjában lakó református Kurátort is, 's panaszolja néki, hogy *Nagel* (úgy hívják a' Borbélyt) megölette vólna benne a' Gyermekest; 's mind ezeket a' bolond Férje is állította az Asszonnak. A' Kurátor szalad mindjárt a' Biróhoz; e' pedig, hogy meg értette a' dolgot, a' Borbélyhoz: kik is egy Tanátsbéli Embert magok mellé vévén, a' Kovátsné' látására indúlnak; de mivel a' Kovátsné éppen az utolsó kenetet vette fel: addig, míg a' Tilz. Káplán Úr maga kötelességét végezte, más szobában tartózkodtak. Vége lévén a' szent tzeremoniának, bé mennek, 's látják a' halva fekvő Gyermekest. A' Borbély kérdi a' Bábától, hol vólna a' Gyermekest boritékja (tartója, vagy burkja)? A' Kovátsné állítja, hogy az el rothadott vólna. Kérdezi továbbá *Nagel* Úr a' Bábát, a' Beteg' titkos részeinek állapotja erántt. Azok, felel a' Bába, olly formálag bé vagynak zárva, mintha tellyességgel nem is szült vólna az Asszon. Ezzel *Nagel* Úr is meg akarta visgálni a' Kovátsnéét; de ez, a' hajába kapván néki, nem engedte, 's még illy ki fejezésekkel élt hozzája: „Ott a' petsenyéd, (mutatván a' Gyermekestre) edd meg.“

A'

A' Birák ki menvén a' szobából, Nagel Ur az Asszont meg törölgetteti, 's tiszta lepedőre fektetteti; de a' lepedő mindjárt véres lett ismét. A' midőn ez, néhány izben így történt volna: meg jegyzette Nagel Ur, hogy valamikor tiszta lepedőre tették az Asszont, mind annyiszor hátra nyúlt volt. Még egyszer tehát próbát tétetett, 's szorgalmatosan szemmel tartotta, mikor fogja hátra nyújtani az Asszony a' kezét, 's azt hirtelen meg kapván, ki sült a' Kovátsné' álnoksága: hogy t. i. sertés vért töltött egy fazékba, azt a' feje megé helyhette, 's abból kente volt bé magát mindúntalan. Ekkor bé hivatván Nagel Ur a' Birákat, mutatja nékiek a' véres fazekat, 's egyszer mind a' Gyermekek' pupjánál látható feketeséget is, melly jele volna a' belől kezdődött rothadásnak. Ezzel a' Kovátsné, a' holt Gyermekekkel együtt a' Biró' házához vitetik. Meg értvén a' Biró, mitsoda Asszonynak holt volna meg ilyen 's ilyen Gyermeke mostanában, azt is magához hivatja, 's a' Gyermekeket nékie meg mutattatja. Ez, reá esmervén szülöttjére, sirásra fakadt, 's szidalmazta a' Kovátsné, miért háborította volna meg az ő magzatjának nyugodalmát. De a' Kovátsné még ekkor is azon bizonyozott, hogy övé volna a' Gyermekek. Ugyan azt állította maga a' Kováts is. Nem volt hát egyebet mit tenni, hanem hogy a' sirhoz ki mentek; azt fel ásták, 's a' koporsót, mellyet fenn állva kaptak, fel nyitották: de benne semmi holt testet nem találtak. — Vizsgálás alá vétetvén az Asszony a' Dominiumtól, mindent ki vallott. A' Katona is meg esmerte tselekedetét, 's már most mind ketten rabházban várják, a' reájok hozandó sententziát.

Dömsöd Jan. 20-dikán. Itt még mind eddig igen engedelmes szép idők járnak, és a' bodza fák virágozni kezdenek. A' tavasztól félünk, hogy ki potolyja a' mit a' tél el mulatott; a' honnan szántogatni is kezdenek embereink tavaszi alá.

Debre-

Debretzeni Lakos, Ns Veres Mihály Úr, elméjének következendő szüleménnyét kívánta általunk közleni a' Hazával:

Anagramma ex 10 LEOPOLDVS:

DVPLO SOLE.

Unde Epigrammata:

Nobile depositum Coeli, LEOPOLDE SECVNDE!
Spes Patriae, *Austriacae* Gemma decora
Domus!

DVPLO SOLE nites cunctis, ut *Caesar* et ut *Rex*
Jam gaudet Pannon *Caesare* *Rege* suo.
Caesaris en *Caesar*, *Reginae* Filius est *Rex*;
Jam gaudet Pannon *Caesare*, *Rege* suo.
Francfurti delatum munus *Caesaris* est; at
Regis *Posonii*; cedat utrumque bene!
Caesaris, adlístat divina potentia, rebus
Rex Regum, *Regem* quaesumus ipse regat.
Imperium firmet protensis finibus; ultra
Ultima terrarum proferat, illud idem.
Inclýta Pannonia Gens! quam *Mars*, ars nobilitarunt,
Solamen, DVPLO SOLE nitente datur!

Ezen hozzánk útasított irást, kívántuk szóról szóra munkánkba iktatni:

Nem rég' egy *Paulinus* Szerzetes a' Pétsi Megyéből, könyörgő könyvetskét méltatott az Ország Gyűlésére, mellyben 20 okokkal vitattya Szerzetének vissza-állittatását:

1.) Mert egyedül ez a' Szerzet, Hazabéli Szerzet. 2.) Mert egyedül ez maradt meg állhatatossan az Országban, minden viszontagságok közt, a' Hazának lelki segítségére. 3.) Mert ez volt a' régi jó és hasznos Királyok' lelki Attya, és a' Kir. ifjú Hertzegek' Tanítója. 4.) Mert ez tanította többnyire a' Haza' Ifjúságát is, a' Jesuiták előtt. 5.) Mert minden régi Királyoktól meg erősítettett. 6.) Mert ugyan azoktól, és az egész régi

régi Magyarorságtól, minden Szerzetesek felett dicsértetett; és szerettetett. 7.) Mert az Anyaszentegyház' fő Pásztoritól, és több Sz. Historikusoktól különös dicséretekkel illetetett. 8.) Mert a' Hazának minden közönséges terhére fejedelmet nyújtott. 9.) Mert semmi Rendnek nehézségére nem vólt; sőt minden Rendeknek, bizonyos móddal nagy hasznot hajtott. 10.) Mert több helyeken, főkép' a' maga jószágaiban *parochialis* gondot is viselt. 11.) Mert minden Klastromiban és Templomiban mind predikálással, mind gyóntatással 's a' t. szorgalmatossánszolgált. 12.) Mert több Megyéknek, az ő Tagjai közzül hasznos Püspököket engedett. 13.) Mert egynéhány Semináriumokban, a' Nevendék Papságnak is Tanítója vólt. 14.) Mert eleitől fogva, többnyire Magyar Fő Rendekből, és Ns Agozatokból állottak Tagjai. 15.) Mert az Ifjúságot több Oskolákban, vezte napjáig tanította; a' mint a' Fő Rendek' és Nemesek' Fiait is a' Szüléik' háznál. 16.) Mert az *Első Józseftől* fogva a' *Másodikig*, a' Hazabélieknek nagy hasznával, maga Tagjainak pedig több fogyatkozás szenvedésével szüntelen épített; mindazonáltal mind ezekből, mind eddig semmi nyugodalmat nem érzett: hanem most érzett vólna. 17.) Mert a' Török' kiverettetésétől fogva egész mostanságig, csak a' régi jussainak vissza szerzésében fáradott, és költött; hasznot pedig mind eddig keveset vehetett. 18.) Mert ennek Fő Elöljárója a' Generális, az Ország Gyűlésében mindenkor a' fel szentelt Püspökök után való helyvel tiszteltetett a' jó Hazától, a' mint egyszersmind voksal is. 19.) Mert többnyire minden Vármegyék kívánnják ennek visszaállltatását; a' Hivék pedig alig várják 's a' t. 20.) Mert mindenekben öly erős jussal, okkal, és móddal bír, mint akármelly Fő Rend, és Nemes Nemzet.

A' mi

A' mi az ellen - vetéseket illeti: A' többek között 1. azt feleli, hogy ha talán valami hiba volt, az, csak egy két Tót, vagy Német Klafstromban volt. 2. hogy az Előjárók' hatalmának meg rongálásából, és az Iffjúság' újmódi neveltetéséből fakadott.

Azután, ha valaki talán azt mondaná, hogy magok a' Tagok sem kívánkoznak vissza; azt feleli: hogy ez, közönségesen távúl vagyon az igazságtól, és ezt még is mutattya; mindazáltal azt igéri, hogy a' vissza kívánkozó Rész esedezni fog a' Fő Pásztornál, hogy a' kinek kedve nincs, el maradjon. — Továbbá, ha talán az vettetik ellen: hogy a' Józság szükséges az Oskolákra, vagy Parokiákra; először azt feleli: hogy az Oskolák Fundusa már állott, e' Szerzet' veszte előtt is; mindazáltal, hogy a' feleséges Professzorok által el ne fogyasztasson, ajánlja magát az Iffjúság' tanítására maga költségén, valahol csak lehet. Másodszor, hogy a' Parokiák' Fundusa az új Systemával hozatott bé, és azért reménység vagyon, hogy annak el múlásával ez is el múlik: ugyan csak ajánlja magát, hogy minden Józságaiban tulajdon Tagjai által visel gondot a' Hívekre; vagy bizonyára elegendő jövedelmet rendel, és mindenütt Templomot, Plebánia - Házat készít; mellyet ha a' többi Egyházi és Világi Uraságok is (a' mint lehet reményleni) meg tselekeznek: semmi szükség nem lészzen a' Religio Fundusára s a' t.

Nyamtz (Moldva Országban) Jan. 4-dikén. Az a' hire, hogy az Orosz Sereg 50 ezerrel szaporodott volna, Moldva, és Bessarábiában. Potemkin még nem szállott bé téli nyugodalomba.

Német Birodalom.

A' Lüttichi Hg Püspöknek tellyes hatalmú Ministere, Vassige Kánonok Ur, egy Irást tétett Jan. 18-dikán közönségeslé, mellyben minden

ki fogás nélkül engedelem ajánltatott a' H. Püspök részéről a' *Lüttichi* Népnek; 's egyfzersmind eleibe terjesztetett, hogy a' maga Szabadítói (a' Ts. 's Kir. Katonaság) eránt tartozott háládatosságot mutasson; vonszódjon jó Fejedelméhez; a' Törvénynek tsendes szívvel botsássalja alája magát, és magát minden erőszakoskodásoktól ojjja 's a' t. — Ezen szép ajánlásnak és intésnek nem lehetett azonban az az ereje, sőt nem lehetett a' Ts. Sereg jelenlétének is, hogy mindjárt más nap lárma ne támadt légyen a' Városban. — Sokan a' Lakosok közzül újra fel rakták előbbeni bokkrétáik; mások kiáltották: *Ellyenek a' Patrioták*; ezen közben nem kevés puska lövések hallattattak. — A' *Prusszusoknak* jöveteléről, 's az *Austriaiaknak* általok lejendő ki verettetéséről kezdett beszélleni a' Nép, még pedig olly fundamentomon, hogy azt maga irta volna a' *Prussz. Király*. — A' Revoluzió által nagyokká letteknek egy része, még erőszakot is forgatott elméjében. Fel rakván t. i. páriotai tzimereit, 's maga részére hódítván egy rakás népet, azt a' Tanátsházhoz kísérte néhány Polgár Katonákkal együtt, a' kiket hamarjában ölszve keríthetett; 's fenyegetéssel akarta reá venni a' Ts. Örizetet, hogy engedjen nékie état, a' Tanátsházba való bé menetelre. A' kormányozó Generális, F. M. L. *Kheul* Úr, széllyel tsapatott a' garázdálkodó Nép közzül Lovasságának egy részével, 's vége lett minden hatalmaskodásnak. A' vakmerőbb zenebonások közzül fokan kaptak sebet; 17-en pedig rabházba vitettek. — Mi vesztette kiváltképpen úgy eszket a' *Lüttichieknek*, hogy az említett vakmerőségekre vetemednének: arról a' jövő alkalmatossággal.

A' jónak és szépnek gyarapodását eszközlő *Berlini* Zsidó Társaság, ezen hónapnak 9-dikén szentelte, *Itzig Dániel Isák* fő Igazgatójának előlétele alatt tartatott rendkívülvaló ülésében, ama
neve.

nevezetes Zsidó Filozofus', néhai *Mendelsohn* Móses' emlékezetének innepét. A' Társaságnak néhány tudományos Tagjai, következő beszédet mondtak ezen jeles alkalmatossággal: 1.) *Vessely Hartvig* Úr, a' *Mendelsohn*' ditséretére, zsidó nyelven. 2.) *Friedlaender Dávid* Úr, *Mendelsohn*ról, 's a' módról, mellyel élt volt ő, a' maganemzetének oktatásában. 3.) Udvari Tanácsos, és Professzor *Herz* Úr, a' *Sokrates*' karakterét (természeti tulajdonságát) olvasta *Mendelsohn*' *Phaedonjából*. (Igy nevezte *Mendelsohn*, a' *Lélek*' halhatatlanságáról írott Könyvét). Ezen olvasásnak elébe bocsátott rövid bevezető beszédében, a' *Görög* és *Zsidó* Filozofusok' természetü tulajdonságaik között való hasonlatosságra figyelmeztette halgatóit; 's utollyára abbéli kívánságát fejezte ki, hogy bártak *Engel* meg tartaná a' szavát, 's benne éppen olly *élet meg-íróját* találhatná *Mendelsohn*, mint *Sokrates* találta volt *Mendelsohn*ban. 4.) *Theodor Dávid* Úr, úgy adta elő a' zsidó nyelvet, mint a' zsidó nemzet' világosodásának egy eszközt; 's szökött Társaságnak tzeljáról, hasznáról, 's mostani állapotjáról. 5.) és utollyára *Itzig Euchel* Úr tartott beszédet, a' *Pruffziai* Státusokban, 's különösen *Berlinben* lakó Zsidóságnak polgári és erkölcsi állapotjáról; továbbá. a' valóságos világosodásnak bétseröl; valamint az azzal ellenkezőnek káros következtéseiről. — Említett tudományos Tagjai ezen Társaságnak, a' zsidó Litteratura' Barátjai Társaságnak neve alatt, *Gyűjtő* nevezetű hónapos zsidó írásokat bocsátottak világ eleibe.

Frantzia Ország.

Jan. 7-dike előtt való Kedden, *Meg szerzett Szabadság*, vagy *le rontott Despotismus* (*La Liberté conquise, ou le Despotisme renversé*) nevű Darabot jádztak a' *Párizsi* Frantzia Teátromban. Magában a' Darab, közép szerű; de még is rendkívülvaló kedvességet nyert. A' mind két nemen lévő

lévő Jádzók le tették a' Teátromban a' polgári hitet, a' Nézőknek ki mondhatatlan örömökre. A' Darab' Szerzőjének meg kellett jelenni, 's *Sainval* (Sainval) nevezetű híres jádzó Leány által meg koronáztatott.

A' Papi Rendet tárgyazó előbbi Törvény szerint, tsak az olyan Papot lehet Püspökké választani, a' ki 15 esztendőig viselt Káplánságot; a' vagy 5 esztendeig Káplán, 10-ig pediglen Plebánus volt a' Megyében: valamint Plebánussá tsak úgy lehet valamelly Papot választani, ha már 5 esztendőig folytatta a' kápláni szolgálatot. Mint-hogy a' Püspökök nagyobb részént nem akarták le tenni a' polgári hitet; a' Püspökségre 's Plebánusságra választatható Papokat is pedig a' magok példája követésére igyekeztenek hajtani, mellynek természet szerént való következése lett volna sok Püspöki Székeknek, 's Plebaniáknak üressen való maradása; ennek pedig a' Népek fel zúdulása: tehát hogy ebben a' tekintetben is, eleit vehesse a' Nemzet Gyűlése minden meg történhető gonoszoknak, következő Végzéseket hozott, *Mirabó* Úrnak feltételére, Jan. 7-dikén: A' melly Megyébe Püspök fog ezen 1791 dik esztendőben kívántatni, választathatik oda Püspöknek akarmelly Frantzia Plebánus, vagy akarmelly Fran. Pap, a' ki már 5 esztendőktől fogva viselt közönséges papi szolgálatot; Plebánussá pedig választathatik minden Fr. Pap, a' ki már 5 esztendőktől fogva szenteltetett fel Papságra. A' melly Püspököknek, Vikáriusokra fog szükségek lenni ezen esztendőben, bátran választathatnak azokat magoknak, az 5 esztendős Fr. Papok közzül. A' Plebánusok pedig fel vehetnek Káplánoknak magok mellé akarmelly Fr. Papot. Ha valamelly fizetést kapó Papok (p. o. volt Szerzetesek) már Vikáriusságot, vagy Plebánusságot viselnek, avagy ezen folyó 1791-dikben választatni fognak egyikre, vagy másikra: hivataljok jutalma mellett
meg

meg fogják előbbi fizetéseknek is felét kapni. — S. dikon délután, meg jelentek a' Nemzet Gyűlésében a' Párisi Universitásnak Tanítói közönségesen; kiknek képekben így szóllott az Universitás' Igazgatója (Rector) *Dumouchel* Apátúr:

„A' mi gondolkodásunk módja, mindenkor ellenkezett a' Kormányfűk' gondolkodása módjával. Mi, szakadatlanul a' Hazáról és szabadságról beszéllettünk: 's azonban nálunk se szabadság nem vólt, sem Haza. Ki menvén kezeink alól Tanítványaink, vagy az el nyomattak, vagy az el nyomók közzé elegyedtek. — Mi, közönségesen jelentjük, hogy mi, a' Király által el fogadott, 's meg erősített minden végezésekre rea állunk, 's nevezetessen a' Papi Rend' polgári állapotját el intéző végezésre. Ezen végzés nem hogy sérelmet okozna a' vallásnak, sőt a' maga eredeti tisztaságába állítja azt vissza.“ — A' Gyűlés' Elölűloje, *Emmery* Ur, felelt ezen beszűdre, 's intette végre a' Tanítókat, hogy tanítsák továbbra is a' magok Tanítványainkat betsűlni 's szeretni azt, a mi állandóul tiszteletben 's kegyességben marad minden jó Polgárok előtt, tudni illik: az erköltsi Tudomány, a' Tűrvények, és a' Vallás.

A' Sz. *Sulpicius*' Templomában szolgáló Papok nem csak le tették örömmel a' polgári hitet, hanem azon kívül következendű foglalatú Irásokat is küldöttek a' Nemzet Gyűléséhez: „A' *Sulpitz* Templomának Papjai, kötelelűgeeknek tartják, értésekre adni azon okokat az Uraknak, melylyek a' Tűrvény eránt való engedelmessűgre indították őket. Meg eskűdtek ők, mivel a' Papi Rendnek polgári el intézésében az eredeti vallásnak gyűzedelmét, és az Evangyéliom' Lelkéhez való vissza térést szemlűlték; mellyről minket az idők' változása, és az emberi indűlatok olly messűze vetettek. Tűbb, ezer esztendejénél, a' miöltű kívánták már a' Hivek, ezen előbbi állapot.

potba leendő vissza állíttatást; 's az Anyaszent-
 egyház' Historiája bizonyítja, hogy az említett
 kívánság, mindúntalan győzhetetlen akadályok
 által tétetett hijjábavalóvá. Tehát a' Keresztény-
 ség, maga eredeti rendelkezéseire való vissza térését
 köszönheti a' *Frantzia* Nemzetnek: a' Nemzet Gyü-
 lése hajtotta azt végre, a' mire soha sem mehe-
 tett a' Frantzia Ekklesia; a' mit a' Papi Gyüle-
 sek meg próbáltak, 's a' mit különösen minden
 Ekklesiái Atyák, kik a' mi fenytékünknek régi
 formájából lett ki vetkezését siratták, meg szü-
 nés nélkül óhajtottanak. Nem mást láttunk Mi
 tehát az Urak' végzéseiben, hanem az első ekkle-
 siai Törvények' ügyének fel fogását; 's a' mi
 hivatalbéli Atyánkiai is, kik még most máské-
 pen gondolkoznak, meg fogják ezt hasonlóké-
 pen esmerni, mihelyest vóltaképpen gondolóra
 vejündik, hogy nem egy egész Nép vagyon a'
 maga Papjaiért; hanem inkább ezek állíttattak
 elő azért, hogy t. i. azt oktassák, 's tanítások és
 példa adások által építtsek; továbbá, hogy Mi,
 mint Papok is Alattvalók vagyunk, hogy ha
 pedig független Papok vólnánk: úgy nem vólnánk
 Alattvalók. Méltóztassanak az Urak, a' Törvé-
 nyek alá való magunk egész 's határozatlan ada-
 sának, ezen indító okait el fogadni: nem lehet
 vak, a' Frantziák engedelmeffége; nyomos
 okokon épültt engedelmeffég illik egy szabad Nép-
 hez. — Ezen Irásnak el olvasásából kiváltké-
 penvaló örömet vett a' Nemzet Gyülése.

Olasz Ország.

Hogy ma is találatnak *Párisok* és *Helendk*,
 kik a' házassági szoros egyeffégnek fel bontatá-
 sával 's bontásával sem irtóznak, a' magok fel
 gerjedt indulataiknak áldozni: bizonyítja közelebb
 egy tehetős *Lengyel* Tisztnek, 's egy *Római* szép
 Kalmárnének példája; kik Jan. 4 dikét meg elő-
 zött Szombaton estvén szöktek el együtt *Nápoly*
 Városából. Minthogy a' Kalmár halálból szerette
 's igen

226

's igen féltette a' Feleségét: tehát tsak különös fortély által eshetett meg, szorgalmatoslan őrzött Hitvesétől való meg fosztatása. Beteggé teszi t. i. magát a' *Lengyel* Tiszt, 's hozzá küld éjjeli 1 óra-
kor, az az, az *Olaszoknál* szokásban lévő fel-
osztása szerént az időnek, éj kezdetkor a' Kal-
márhoz; kéreti, hogy menne hozzá egy kis be-
szélgetésre. A' Kalmár el megy. A' mint egy
más Idegennel együtt mulattatnák a' Beteget, bé
megy ennek a' belső szolgája, 's valamit súg a'
fülébe. Ezzel kéri leg ottan Vendégeit a' Tiszt;
engednék meg neki, hadd mehetne tsak egy szem-
pillantásnyi időre, valamelly nyomos dolgá vé-
gett a' más szobába. Meg lett a' kívánsága. —
Azonban bé zárta maga után a' szoba ajtaját, a'
mellybe által ment; onnan ismét más szobába
lopódott által, 's annak is bé zárta mind két aj-
tajait. Minekutánna egy egész óráig beszélget-
tek volna már együtt a' két Vendégek, el únták
végre a' Tisztet várni, 's tsengetnek; de senki
sem jelen meg: kiáltanak által a' szomszéd szo-
bába; de senki sem felél: próbálgattak által menni
a' más szobába, 's hát bé van zárva az ajtó.
Fogják azért, erővel esnek neki, 's fel szakaszt-
ják: de egy lelket sem találnak. Minekutánna
hasonlóképpen bántak volna a' több ajtókkal is;
oda ki kapják az *Asszony*' Inassát; a' ki a' Kal-
márnak jött jelenteni, hogy oda haza nagy Tár-
saság várakozik reá. A' szegény Kalmárt aka-
ratja ellen is meg győzték a' környül-állások,
hogy oda az ő Felesége; azért is ezen nyughat-
latlanságok között siet haza; néhány Barátjai
Pozzuolo felé indultak; mások pedig, ő vele ma-
gával együtt, *Capua* felé: de halzontalan lett
fáradtságok. Meg értették ugyan is, hogy azon
11 evedzös hajó, mellyre ültek volt a' lőkevé-
nyek *Vittoriánál*, egy oda alkalmas messze-
sége állott *Anglus* hajóhoz evedzett; 's tsak ha-
mar

mar ezután felszedte az *Anglus* hajó vas-matskáit, és szélnek eresztette vitorlá t.

A n g l i á .

Az 1789-dik eszt. 15-dik Dec. től fogva, 1790-diknek 14-dik Dec. eig, 18,980 Gyermekek keresz-teltettek meg *London* Városában. A' Hóltaknak száma pedig 18,038-ra ment, kik között 2 eszten-dőn alól való 5877 Gyermekek, 's a' száz eszten-dőt meg haladott 4 Öregek voltak.

T U D Ó S I T A S .

Kolosvárátt, a' mostani Gyűlés' alkalmatos-ságával ezek a' kis munkák jöttek világ eleibe: *Elé Vigyázz . avagy Mire kellene most Erdélynek vigyázni , hogy ne tsak sérelmeit orvosollya , hanem magát azok ellen jövendőre is bátorságba tégye .* kis 8 ad rétbén. — *I. Leopold Császár Diplomája , a- vagy azok az edgyezések , mellyek mellett magát Erdély a' Felséges Auszriai Ház védelme alá adta .* 4-ed rétbén. — *Meg szólító beszéd , mellyet Mélt. Gróf Bánffy György Úr ö Excellentiája Erdély Országának K. Fő Kormányozója , ugyan azon Or- szágnak öszve gyűlt Rendeléhez tartott 1790-dik eszt. Karátson Havának 21 dikén .* kis 8-ad rétbén.

Pozsonban , Véber Könyvnyomtató Urnál jött ki nem régiben , 's ugyan ott találtatik 40 kr. ért. illy homlokirású munka : II. Leopold Magy. Király , Eleuterinek , egy Magyar Profétának látása szerént . Fordította mulattságból Pozsonyi üres órájiban SZ. SZ. A .

A' következő tizimü Könyv nagyon ka- pós Bétsben:

*Klagen der Unterthanen der O*** M. an die Representanten des Volkes wegen Aufhebung des neuen*

neuen Steuerfistems und Wiedereinführung des alten. Quantum vertice ad oras aethereas. tantum radice ad tartara tendit. *Virgil.*

Ezen munkának szerzője felette ki két hátul a' Tóldalékban, a' Magyar Nemesség ellen.

Nem csak *Frantzia* Országban, hanem egész Európában nagy kedvességet nyert mastan egy *Stzithiai* Filofofusnak az útazása, melly *Frantzia* nyelven jött ki következő tzim alatt: *Voyage, ou jeune Anacharsis en Grece, dans le milieu du 4-em Siecle avant l' ere vulgaire.* 9 Tom. nagy 8-ad rétbén *Páris* 1789. Hozzá tartozó mappákkal 4-ed rétbén, az ára 9 forint.

Azon Tisztviselőt, ki a' *Németalföldi* Kantzeliáriának Kasszáját meg lopta vólt, hogy a' másnyán üveges és madaras kertet készíttethessen magának, a' *Bolondok-Házába* adatta Ő Felsége.

A' *Prussziai* Király, derekassan téteti a' hadi készülleteket *Prusszia* Tartományában: különösen napkeleti *Prussziának Pillau* nevezetű Erősségét, ugyan csak karba kívánnya helyhetni. — De az *Orosz* Tsáfszárénak is ezer embere dolgozott az egész nyáron által *Riga* Várán (*Livoniában*). A' környékét egészen víz alá lehet venni. Készülnek is 4 10—12 ágyús úszó batteriák, 's 40 két két nagy ágyús tsónakok. *Revd*l is meg fog még jobban erősíttetni.

* * * * *

Azon két érdemes Hazafiak, kik a' Nyertesén kívül ki dolgozták a' *Lélekről való Tudományt*, méltóztassanak név nélkül hozzánk irni, hová kívánják *Pesten*, avagy más fő Városban Munkájokat le tétetni. Mi, a' hozzájok tartozó, 's fel sem nyitott tzedulákkal együtt le küldeni, el nem múlatjuk.

Költ *Bétsben*, Febr. első napján 1791.